Реклама

Залізо замість людей. Як офіцер ЗСУ створив унікальну роту з роботами

08:00 23.05.2026 Сб

17 хв

"Відьмак" замість військових відправляє на завдання наземні роботизовані комплекси

КАТЕРИНА ГОНЧАРОВА

Офіцер 32 Сталевої ОМБр "Відьмак" і НРК (фото: надані 32 ОМБр)

Розумій ситуацію на фронті через факти, а не чутки з РБК-Україна у Google

Офіцер РХБЗ з 32 Сталевої ОМБр з позивним "Відьмак" помітив, що багато вогнеметників не повертаються з завдань. І зрозумів: людей на полі бою треба міняти на залізо. Якось його команда "вирвала" собі перші платформи "Krampus", а сьогодні рота провела вже більше 500 місій з роботами.

Як командир довів бійцям ефективність роботів, які задачі виконують наземні роботизовані комплекси замість людей і як "Відьмак" будує підрозділ, де замість людей ризикує "залізо", читайте в матеріалі РБК-Україна.

Читайте також: Бійці ЗСУ врятували цивільних за допомогою наземного дрона: відео унікальної операції

Головне:

- **Головна ціль – врятовані життя**. Роботів впровадили, щоб замінити бійців на небезпечних маршрутах та вогневих позиціях.
- **Масштаб роти**. Від шести людей підрозділ розрісся до роти: провели сотні місій. Втрата 38 роботів – це 38 збережених життів.
- **Фронтовий апгрейд**. Техніка швидко застаріває, тому бійці самі переробляють шасі, наварюють захист та пишуть софт.
- **Екстремальна евакуація**. Для порятунку "заліза" екіпажі зрізають гусениці під обстрілами та витягують техніку машинами.
- **Універсальність роботів**. НРК тягають БК і воду, мінують дороги, евакуйовують поранених та отримують модулі з ШІ для збиття ворожих FPV.
- **Нові професії**. Роботами керують колишні медики та артилеристи, ветерани після поранень.
- **Периметр з роботів**. Чи зможуть роботизовані комплекси справді замінити людей на "нулі"?

Роботи замість людей: як офіцер збирав підрозділ НРК з нуля

"Треба зберегти життя хлопців", – з цього усвідомлення для "Відьмака" почалася історія наземних роботизованих комплексів (НРК). За освітою – кадровий офіцер. Провчився шість років, а службу почав у 2018-му зі строкової підготовки у 145-му полку в Миколаєві.

За штатною посадою "Відьмак" – начальник служби радіаційного, хімічного та біологічного захисту (РХБЗ) 32-ї окремої механізованої Сталевої бригади. Проте реалії повномасштабної війни змусили його шукати рішення, далекі від класичних підручників.

На фронті він відчув, що головне – повернути своїх людей із завдань живими.

"Ось, скажімо, вогнеметники – це люди, які для нанесення

Ad

НОВИНИ

Рубіо зробив заяву про переговори щодо України і відкинув чутки про тиск на Київ

Реклама

Ad

ураження ворогу мають зайти на відстань 500-600 метрів від ворога. Багато вогнеметників після цієї задачі не повертаються", – згадує офіцер.

Навіть за умови ідеального планування шанси на виживання залишалися вкрай хиткими:

"Якщо командир дасть розпорядження, що після виконання завдання Боєць має повернутися назад в розпорядження командира роти РХБ-захисту, шанси на виживання збільшуються. Але ми розуміємо, що це війна, і це все одно 50 на 50", – каже він.

Саме тоді Роман задумався про альтернативу: "І тут з'являються НРК "Krampus". Я собі кажу: хочу їх нам в бригаду, хочу і все".

Він почав шукати роботизовані платформи: обдзвонив знайомих, навчальні центри, консультувався з фахівцями галузі, але всюди чув одну відповідь: "Нічого немає". Поки нарешті на молодого офіцера не вийшов начальник військ РХБЗ. "Відьмак" йому сказав: "Є люди, і люди мотивовані".

Фото надані 32 ОМБр

Команда збиралася дійсно мотивована. Молодий офіцер "Джокер" приїхав служити із Литви, хоча мав законне право залишатися за кордоном. Побратим, у якого батько опинився в полоні. Хлопець спершу списався зі служби, але коли "Відьмак" почав "заварювати цю кашу", повернувся у стрій.

"Відьмак" чув від різних людей: "Не знаю, яка там перспектива з вашими роботами, нам потрібні пташки, квадроцикли, мопеди". Попри це, він продовжував розвивати підрозділ.

Гонка технологій. Чому техніка 2023 року застаріла вже у 25-му

Коли "Відьмак" нарешті дістав перші платформи, виявилося, що їхній підрозділ став першопрохідцем в своєму роді військ. Офіційного постачання на фронт ще не було – техніка була "сирою". І так вийшло, що Роман став фактично першим в Україні, хто взагалі отримав НРК "Krampus", завдяки розумінню вищого керівництва в необхідності його застосування.

За два тижні платформи вже були в підрозділі, і команда взялася за випробування. Але нерідко технології застарівають швидше, ніж комплекс проходить шлях від виготовлення до поставки в бригаду. Виявилося, ці машини кодифікували у 2023 році, а на той момент це був вересень 2025-го. Їх було легко заглушити ворогу, відео легко було перехопити.

Командир дізнався, хто розробник комплексів, знайшов контакти керівника й поїхав прямо на завод. Військові та інженери сіли за один стіл, і виробник оперативно йшов назустріч в тому, які НРК потрібні під реальні вимоги фронту.

Далі були нескінченні тести.

"Виробник переробив НРК. Я випробовував його на полігоні стільки раз, що аж страшно. Готовий був працювати упорно, якісно випробовував, аби тільки не відправляти вогнеметників, тобто щоб не відправляти людей", – згадує командир.

Результат цієї роботи вже вимірюється в збережених життях бійців:

"За всю мою службу в 32 бригаді в тому числі, у мене шість "трьохсотих" (поранених) було в різних ситуаціях. Налітали на міни, залітало ФПВ, але жодного загиблого Героя. **Ми втрачали кілька НРК, але самі люди живі**", – каже він.

Один з випадків, коли під час бойового виходу повністю зникав зв'язок: "Бувало таке, що зв'язку немає, нічого немає, дійшли до якоїсь позиції, знайшли старлінк, вийшли на мене зразу".

Роман оцінював обстановку, розуміючи, що навколо шалена активність ворога і виходити треба дуже обережно, але головне було зрозуміло – люди живі, а техніку можна замінити.

Підрозділ "Відьмака" починався зі зведеного загону в кількості 6-ти чоловік прикомандированого до батальйону. Крок за кроком командир нарощував спроможності, згодом сформувався повноцінний взвод, далі: три окремі взвода, а зараз вже з дня на день це буде рота, яку він очолить.

"Станом на сьогодні у нас вже є **більше 500 успішно виконаних місій**, а це розвезено більше 130 тонн вантажу. Для розуміння, це під зав'язку завантажені 6 фур, або орієнтовно пішим доносом 2500 ходок у район бойових дій. Втратили загалом 38 бортів НРК. **Але це 38 живих людей**", – каже "Відьмак".

Фото надані 32 ОМБр

Фронтовий тюнінг та черги за залізом. Як "допилюють" НРК

Виробнику НРК треба виготовити, кодифікувати, потім – отримати державне замовлення на виробництво. Після того вони потрапляють на склади. А зі складів вже до військових. "До тих, хто записалися в чергу", як пояснює це "Відьмак".

Для 32-ї бригади, як і для інших підрозділів, НРК закуповує держава, також нерідко допомагають волонтери.

Збоку здається, що все просто: ось від виробника вам поставили наземний роботизований комплекс, взяв в руки пульт – і поїхав. Насправді вже на фронті техніка проходить повне переосмислення:

"Ми вчилися їх переробляти, керувати. Воно здається так: ти береш пультик і поїхав. Але перед тим треба провести купу маніпуляцій. Спершу військові вирізають шасі, піднімають кліренс. Хлопці "хімічать": обварюють, наварюють, ставлять старлінки та інше обладнання. "Шиють" систему для керування, все це синхронізують ноутбуком", – пояснює він тонкощі налаштувань.

Після цього – обов'язкові тести. Якщо під час виїзду виявляється, наприклад, що машину веде вправо, її одразу відправляють на "обкатку". Причому ще й з практичною користю:

"Хлопці їдуть в ліс, нарубали там дерева, на НРК загрузили, підвезли ним, заодне зробили користь і протестували сам НРК".

> **Читайте також:** Україна виготовить 25 тисяч бойових роботів для заміни людей у "зоні смерті"

Загалом підготовлений комплекс здатний долати серйозні відстані: "НРК проїздить біля 20 кілометрів в один бік і стільки ж назад, тобто 40 кілометрів може проїхати за один виїзд на лінію бойового зіткнення", – додає командир.

"Немає жодного НРК, який можна просто взяти і почати виконувати з ним задачі. Їх потім в будь-якому разі треба "допилити". Але найбільший дефіцит – це час і черги. Попит на наземні роботизовані комплекси зараз колосальний, їх хочуть отримати буквально всі. Тому головне – дочекатися поставок. Але це роблять постійно, і це все стрімко розвивається прямо у всіх нас на очах".

Засідки дронів-"ждунів" та евакуація на швидкості 90 км

Рятувати пошкоджене чи застрягле залізо з поля бою – це окреме небезпечне мистецтво. Ворог швидко зрозумів цінність українських наземних комплексів і почав влаштовувати на них полювання.

Вивезти НРК, який застряг, не так просто. Іноді ворог влаштовує на ньому засідки, знаючи, що наші хлопці приїдуть їх забирати.

"Ось вони просто підбили НРК і поруч садять дрона-"ждуна". Це ми помітили ще з самого початку, ще коли у нас були найперші НРК. У нас НРК якось був не підбитий, а просто застряг. Вони посадили поруч "ждуна". Командир взводу каже: "мої хлопці туди підуть, але спершу там має пролетіти пташка". Пролетів спершу дрон, і бачимо "ждуна". Його збили і тоді хлопці пішли за НРК. Але сам факт. Якось НРК застряг, ми його евакуйовували через два дні", – згадує захисник.

Саму евакуацію "Відьмак" описує з захватом від мужності своїх підлеглих:

"**Евакуація – це страшна штука**. По-перше, це хлопці з залізними яйцями, мої "Сталеві Вовки", які миттєво залітають в гарячі місця до НРК. Залітають на авто, розгортають автомобільний трос, чіпляють НРК за причепне, гуслю надрізають, чіпляють і їдуть. Гуслю кидають в багажник, схожа схема з причепом з електро-лебідкою. Це найшвидший спосіб".

Найважче – це порятунок поранених бійців.

"**З евакуацією людей складніше**. Якщо людина при цьому у важкому стані, він сам рухатись не буде. **Це важка операція**. У нас був такий досвід. Має бути мікрофон, динамік, щоб ти міг мати контакт з цією людиною, має бути загальне розуміння і постійний моніторинг обстановки, вчасно зробити коридор. Треба щоб були НРК на вибір. І коли всі фактори співпадуть, можно проводити", – пояснює він.

Які задачі виконують НРК в 32 бригаді

Сьогодні НРК в 32 бригаді можуть майже все: це і інженерне забезпечення, і мінування, і розтягування "єгози", і підриви доріг; логістичне забезпечення: підвіз БК, палива, продовольчого забезпечення; проведення евакуації героїв та поранених.

Є комплекси з встановленими кулеметами для ідеальних засідок проти ворожої піхоти. До того ж залізо навчилося захищати небо, зараз хочемо включитись і сюди.

"Технології йдуть вперед постійно. Щодо знищення повітряних цілей – є прекрасний модуль зі штучним інтелектом, може збивати FPV, із самонаведенням. Ціна модуля – вже до 1,5 млн, але він окуповується при 5 збитих цілях. **Ти використовуєш їх і знаєш, що тут немає людського фактору та життя**", – наводить він приклад.

Потреба в такій техніці на фронті зростає щомиті, але підрозділу катастрофічно не вистачає людей для розширення. Адже для того, щоб підготувати, налаштувати та в подальшому експлуатувати бодай один НРК, потрібна злагоджена робота кількох спеціалістів.

Робот виїздить на завдання і здатний подолати **до 35 кілометрів в один бік за заданим маршрутом**. Він рухається між селами та посадками, де на нього постійно щось довантажують або забирають:

"Вантаж постійно на ній якийсь є. Виїзд о 7 ранку, під'їздять хлопці, вантажать пакунки, речі, визначають, на яку позицію відвезти. Вода, продукти, паливо. Їде — перше розвантаження або довантаження. Хтось щось доклав, довантажив подаруночки. Можна везти будь-кому: пілотам дронів, піхоті тощо".

Назад, вже іншим шляхом, залізна машина повертається теж не порожньою. Наприклад, забирає з позицій партію бракованих чи пошкоджених FPV-дронів, щоб хлопці в тиловій майстерні могли розібрати їх і переробити на нові бойові пташки.

Повне коло такого маршруту триває близько 4-18 годин. Роботи (НРК) виконують найважчі гуманітарні місії. Найвищою та найвідповідальнішою операцією підрозділу став виїзд, під час якого НРК евакуйовував пораненого бійця протягом 12 годин.

Головне завдання залізо виконало – пораненого доставили, а екіпаж керував цим процесом з екрана монітора, сам теж залишаючись у безпеці.

Фото надані 32 ОМБр

Звісно, роботи їздять по фронту не самі. За кожним метром, який долає НРК на передовій, стоїть команда. Робота виснажлива, тому люди мають постійно замінювати одне одного, аби фокус уваги не зникав ні на секунду.

"Є 5 пілотів: той, хто планує, і хто дивиться за ходом операції. Їх треба змінювати: хтось має відпочити, а другий буде замість нього. Загалом пілотувати 5 штук НРК треба 10 захисників. Не рахуючи тих, хто їх на першому етапі "перешиває" та готує до роботи", – пояснює комнадир.

Доба під "Градами" і особистий приклад для підлеглих

Для "Відьмака" на службі було принципово довести: як командир він ніколи не відправить людей на завдання, яке не став би виконувати сам. Розумів, що особистий приклад на війні важить найбільше.

Якось о сьомій ранку "Відьмак" разом із досвідченими побратимами "Шведом" та "Джокером" виїхали, щоб евакуювати або "оживити" два НРК, які відправили для евакуації пораненого і ті застрягли й не рухалися. Причину з'ясували на місці – на гусеницю однієї з машин намотало занадто багато дротяної плутанки та розкололась гусінь, у другого виникли проблеми електронікою.

Оцінивши ситуацію, зрозуміли, що залізо далі не поїде. Зрізали найцінніше – камери, дорогий Starlink, забрали обладнання й приготувалися до відходу.

Поки екіпаж розбирався з технікою, ранковий туман, який ховав їх від ворожих очей, розсіявся. Евакуаційне авто, підлаштовуючись під жорсткі безпекові рамки, рушило назад. Група запізнилися на лічені хвилини й залишилися на позиціях самі.

На позиціях, де вони застрягли, "Відьмака" запитали про посаду. Хлопець не став козиряти званнями й назвався звичайним зв'язківцем. Поспілкувавшись знайшли 300-го за яким рухалась НРК і вирішили витягувати його самотужки.

Сусідні підрозділи пообіцяли, що "зв'язківця" з групою заберуть увечері, потім перенесли евакуацію на ранок. Згодом стало очевидно – за ними ніхто не приїде, прориватися доведеться самотужки.

> **Читайте також:** Сили оборони за допомогою роботів знищили росіян у Куп'янську (відео)

Час, здавалося, тягнувся безкінечно. Але час не просто тягнувся: хлопці були під безперервними обстрілами – ворог щільно засипав позиції "Градами". Потім екран телефона засвітився повідомленням від своїх: "Небо відносно чисте". За п'ять хвилин чоловіки зібралися, запросили у бригади подавлення ворожих FPV-дронів і рушили вперед.

Дорога пролягала через відкриті ділянки та трасу, де вони були як на долоні. Тут спрацював бойовий досвід та неймовірна інтуїція побратима "Шведа" – його "чуйка" не раз рятувала їм життя.

Коли вони нарешті дісталися проміжної контрольної точки, виявилося, що попереду новий виклик – бліндаж малий, а чекати до ранку до того ще й в "Шведа" проблеми з ногами. "Відьмак" знав про давні проблеми побратима зі здоров'ям і розумів: попереду ще 15 кілометрів важкого маршу пішки, у повній екіпіровці – в бронежилетах і касках він міг просто не дійти.

Командир запропонував раціональне рішення: "Давай я залишу тут усе обладнання – і Starlink, і камери. З ранку евакуаційною машиною разом із пораненими, вас вивезуть". "Швед" відмовився навідріз: "Ні. Ми втрьох сюди заходили, в трьох звідси й вийдемо". Третім був "Джокер", який допомагав тягнути пораненого.

Ці 15 кілометрів до селища Мирне далися важко. Рухалися перебіжками, постійно ховаючись від ворожих FPV. Вже майже на підході помітили ворожого ждуна ФПВ – за допомогою прицільної стрільби "Шведа" й "Джокера" його було знищено.

Згодом вдалося вийти на позиції сусіднього підрозділу, хлопці допомогли дістатися безпечнішої зони, де на виснажену групу вже чекала своя машина.

Вони дійшли. Усі троє. Цей вихід повністю змінив ставлення бійців до молодого офіцера.

"Після повернення на КСП жоден підлеглий жодного разу не сказав: "Я не буду виконувати завдання. І люди знають, що наосліп в погану погоду я людей не відправлю", – згадує "Відьмак".

До слова, на війні, крім розрахунків, часто вирішальну роль відіграє звичайна інтуїція. Навіть коли техніка повністю готова, а погода шепоче — внутрішній голос командира може змінити хід подій. "Відьмак" пригадує випадок, коли його чуйка врятувала підлеглих від неминучої смерті.

"Буває, спрацьовує інтуїція. Бувало таке що і погода класна, і все наче ідеально для виїзду. Люди вже стоять на стартовій позиції, біля стели Донецької області, треба заїхати на 12 кілометрів вглиб. А я відчуваю, що щось не так. Кажу хлопцям: ні, ви не їдете. Я їх розвернув, а з наступної групи, не нашої, один хлопець 200, другий 300 – саме там, де мали їхати мої, атакував FPV. А мої затрималися, бо просто не вклалися в час".

Фото надані 32 ОМБр

Цей випадок вкотре довів екіпажу: рішення командира базуються не на сліпому азарті, а на бажанні зберегти кожного бійця. Вони затрималися, не поїхали – і залишилися живими. А техніка? Техніка почекає наступного, безпечнішого моменту.

Запчастини з "донорів" та захисники різних професій

До кожної машини на передовій ставляться максимально раціонально.

"Іноді деякі запчастини зі старих знімаємо – тих, які евакуюємо. Тобто у нас є, скажімо, один "Старлінк", і він може пережити три НРК, нам не треба щоразу його купувати", – ділиться досвідом "Відьмак".

У цій технологічній гонці виграє той, хто швидший за інших, додає він:

"Треба бути або першим, щоб отримувати перше. Є бригади, які займаються цим рік, дехто – всього кілька тижнів. Ми – трохи більше півроку, але вже маємо ефективний результат на своєму напрямку".

Головний секрет такого темпу – постійне навчання. "Сталеві Вовки" намагаються не пропускати жодної можливості для розвитку, відвідуючи спеціалізовані виставки та інженерні хакатони. Хлопці швидко вчаться. на профільних подіях роблять нотатки, знайомляться з представниками галузі.

"Це добре, коли можна повчитися на чужих помилках і таким чином мінімізувати свої", – так це пояснює командир.

Кістяк підрозділу сформували люди, які раніше мали зовсім інші спеціальності – колишні механіки та артилеристи. Проте внутрішня мотивація творить дива.

Наприклад, колишній водій медичної швидкої самотужки навчився "шити" програмне забезпечення для роботів. Колишній навідник гранатомета став одним із найкращих пілотів логістичних платформ.

Технології також дають шанс залишатися в строю тим, хто через фізичні обмеження вже не може штурмувати ворожі окопи.

"Є в мене військовий, у якого подагра. "РЕД" – кращий кулеметник, і тепер може стріляти з майже будь-якого ударного дрона, дуже швидко це вивчає".

"Відьмак" будує підрозділ із прицілом на майбутнє й шукає людей: на пілотів НРК.

"Можливо, у них будуть якісь подібні моменти по здоров'ю, але вони будуть так само дуже ефективні й мотивовані. Я також розглядаю на такі посади ветеранів".

Головною проблемою залишається дефіцит фахівців. Залізо можна масштабувати, а от людей з відповідним баченням і мотивацією знайти значно важче.

"Тих, хто "переварює" НРК, досі мало. Для цього потрібне мислення, потрібні руки", – зауважує "Відьмак".

Фото надані 32 ОМБр

На нулі без людей? Чого чекати від роботів на фронті

"Відьмак" переконаний: майбутнє піхоти – це максимальний відхід від штурмів у бік повної роботизації позицій:

"Я думаю, цілком реально змінити всю ланку, коли на передовій будуть тільки залізяки, які будуть охороняти периметр. Звісно, таким залізякам треба і люди: мають виїздити хлопці і їх обслуговувати, але це буде безпечніше, бо вони не будуть виїздити на передову".

У баченні командира це виглядає так: НРК відкочуються на кільканадцять кілометрів назад у відносну безпеку, де екіпаж може спокійно їх "фіксити".

"Взяв рюкзак, в рюкзаку – Starlink і все необхідне. Сів на мотоцикл, доїхав на місце. Акумулятори поміняли, і НРК поїхали далі. Тим більше, враховуючи, що керівництво зараз дуже переживає за людей і націлене берегти особовий склад. Якщо піднімати мотивацію, тягнутися за технологіями, **можна сидіти тут і керувати там**, люди підтягнуться, і вже підтягуються", – пояснює він можливі сценарії дій.

"Відьмак" згадує, що колись і до звичайних "мавіків" ставилися скептично, а зараз армія навчилася реагувати на зміну потреб. Коли є розуміння командування, то й робота рухається значно швидше, каже він.

Та не менш важливою за підтримку генералів є підтримка рідних. Для "Відьмака" його сім'я стала справжнім психологічним якорем у цьому воєнному марафоні.

"Важлива і підтримка родини. Зі мною дружина їздить весь час, хоч і не відпустка, вони з маленькою дитиною зі мною на виставках. Куди я, туди й вона постійно. Це дуже круто, бо взагалі психологічно буває важко. У відпустки відпускають. Це позиція нашого командира: якщо ти не буваєш з сім'єю, ти не зможеш ефективно виконувати задачі", – звертає увагу "Відьмак".

> **Читайте також:** В НАТО захоплені українськими бойовими роботами та їх головною перевагою на фронті

Кількість НРК у своєму підрозділі він не розкриває, але посміхається – техніки є, але постійно треба вдосконалювати та експериментувати. Модернізація стала безперервним процесом, де одні вузли замінюють іншими, досконалішими.

Хтось каже, що замінити повністю людей роботами на нулі нереально, але Роман впевнений: щодня ми все ближче до того, щоб роботів замість людей на фронті стало принаймні більше. А це – ще більше врятованих життів.

Опануй фах оператора наземних дронів у 32-й Сталевій бригаді та зміню хід війни за допомогою сучасних технологій. Твоя дорога до Перемоги починається тут: рекрутинг 32ОМБр +380 63 768-83-31.

Заповнити анкету: https://32ombr.mil.gov.ua/page/join.html, FB: facebook.com/32ombr

Не пропустіть головне! Підпишіться на наші оновлення в Google!

Або читайте нас там, де вам зручно!

Більше по темі:

РБК-Україна | Збройні сили України

Реклама

Інформаційний портал «РБК-Україна» має тримовну версію (українську, російську та англійську), головна сторінка порталу - https://www.rbc.ua. Фотографії, зображення належать їх правовласникам. Всі фотографії на Порталі, авторами яких є журналісти «РБК-Україна», розміщені на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International. Редакція «РБК-Україна» може не поділяти точку зору авторів. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості. За достовірність та зміст реклами відповідальність несе рекламодавець. Матеріали, позначені плашкою: «Прес-

формат, що охоплює новини, події та оголошення, пов'язані з діяльністю компаній, базуються на пресрелізах, які випускають самі компанії, і за які редакція не несе відповідальність. Онлайн-медіа «РБК-Україна» призначене для осіб віком від 21 року.

© LLC «UBT MEDIA», 2006-2026.